GEMEENTE HOORN

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1898176
Steller: J. van der Putten
Datum commissie: 5 oktober 2021
Datum raadsvergadering: 26 oktober 2021

Team: PM
Teammanager: H. de Bruijn
Portefeuillehouder: S. Bashara
E-mail: j.vd.putten@hoorn.nl

Onderwerp
Herinrichting Kerkplein openbaar toilet en archeologie

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Tekening locatie en toegang inpandig openbaar toilet
2	Begrotingswijziging

De raad besluit

1. een inpandig openbaar toilet te realiseren volgens
   A. twee zelfreinigende toiletten niet toegankelijk voor mindervaliden en wordt voorgesteld het krediet Herinrichting Kerkplein te verhogen met € 153.000 om de realisatie van een openbaar toilet mogelijk te maken. Ook wordt voorgesteld de kapitaallast van € 7.880 (20 jaar, 0,3%) te dekken uit structureel onvoorzien;
   of
   B. een toiletgroep met gewone toiletten waarvan één toilet toegankelijk is voor mindervaliden en wordt voorgesteld het krediet Herinrichting Kerkplein te verhogen met € 82.000 om de realisatie van een openbaar toilet mogelijk te maken. Ook wordt voorgesteld de kapitaallast van € 4.223 (20 jaar, 0,3%) te dekken uit structureel onvoorzien;
2. uitgaande van de keuze van het openbaar toilet de jaarlijkse servicekosten voor hygiënisch en technisch onderhoud van het openbaar toilet te dekken uit het dagelijks onderhoud straatmeubilair;
3. het krediet Herinrichting Kerkplein te verhogen met € 165.625 voor de wettelijk verplichte uitwerking en rapportage van de archeologische opgravingen en vondsten. Voorgesteld wordt de kapitaallast van € 8.530 (20 jaar, 0,3%) te dekken uit structureel onvoorzien;
4. de bij dit besluit horende begrotingswijzing vast te stellen.

Samenvatting
Op enkele onderdelen na zijn de werkzaamheden van de herinrichting van het Kerkplein afgerond volgens het door de raad vastgestelde definitief ontwerp. Er moet nog uitvoering worden gegeven aan het realiseren van een openbaar toilet in de Grote Kerk. Tevens is er een wettelijke verplichting voor de uitwerking en rapportage van de vele archeologische opgravingen en vondsten. Voor het openbaar toilet en de uitwerking en rapportage van de archeologische opgravingen en vondsten is onvoldoende dan wel geen budget gereserveerd in het project. Daarom wordt voorgesteld voor deze werkzaamheden het krediet van het project te verhogen.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Voor het realiseren van een openbaar toilet in de Grote Kerk is onvoldoende budget beschikbaar in het project. Tevens moet nog een uitwerking en rapportage van de archeologische opgravingen en vondsten plaatsvinden. Voor deze werkzaamheden was geen budget gereserveerd, omdat vooraf niet bekend was wat de omvang van de opgravingen zou zijn.

Belang
De raad heeft met het besluit van 25 september 2018 ingestemd met de herinrichting van het Kerkplein en daarvoor een uitvoeringskrediet beschikbaar gesteld.

Met het besluit van 25 september 2018 heeft de raad besloten een openbaar toilet te realiseren in de Grote Kerk. Bij dit besluit is naar nu blijkt onvoldoende budget geraamd en beschikbaar gesteld. Aan de raad wordt de keuze voor het realiseren van een openbaar toilet voorgelegd met bijbehorende kosten en gevraagd het projectkrediet te verhogen. Wanneer er geen besluit wordt genomen wordt er geen openbaar toilet gerealiseerd.

De gemeente Hoorn heeft een wettelijke verplichting voor de uitwerking en rapportage van de opgravingen en vondsten. Voor de kosten hiervan wordt aan de raad gevraagd het projectkrediet te verhogen. Wanneer er geen besluit wordt genomen wordt het vanwege de wettelijke verplichting lastig om de uitwerking en de rapportage niet uit te voeren.

Centrale vraag
Welke aanvullende middelen zijn nodig om een openbaar toilet en de uitwerking en rapportage van de archeologische opgravingen en vondsten te laten uitvoeren?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat
Door de herinrichting is het Kerkplein een aangename plek om te bezoeken, te vertoeven en te ontmoeten.

Wat nog ontbreekt is een openbaar toilet. Met de huidige eigenaar van het hotel (voorste deel van de Grote Kerk) is overeengekomen dat aan de westkant van de zuidzijde van de Grote Kerk, zie tekening in de bijlage, inpandig een openbaar toilet kan worden gerealiseerd. Met een openbaar toilet op het Kerkplein wordt de behoefte ingevuld in de binnenstad een dergelijke voorziening te hebben en draagt deze voorziening bij aan de doelstelling van het project.

Voor het beheren en behouden van het cultureel erfgoed moeten de opgravingen en vondsten, vanwege de cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis worden vastgelegd in een rapportage. Dit is een wettelijke verplichting vanuit de Erfgoedwet.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie
Het project draagt bij aan een prettige en leefbare leefomgeving, duurzame productie en consumptie en participatief bestuur. Door een duurzame inrichting, het gebruik van duurzame en herbruikbare materialen en het betrekken van de omgeving bij de herinrichting wordt bijgedragen aan de Global Goals.

4. Kaders
Binnenstadsvisie
Voor de binnenstad van Hoorn heeft de raad op 28 juni 2016 de binnenstadsvisie, 'Binnenstad in beweging, Integrale visie voor de binnenstad van Hoorn' vastgesteld. In de binnenstadsvisie zijn onder meer voor het Kerkplein denkrichtingen opgenomen. Met de uitvoering van de herinrichting is de beoogde kwaliteitsimpuls gerealiseerd, namelijk het realiseren van een verblijfsgebied waar het aangenaam is te bezoeken, te vertoeven en te ontmoeten.

Raadsbesluit september 2018
In september 2018 heeft de gemeenteraad ingestemd met de herinrichting van het Kerkplein volgens het definitief ontwerp 'shared space optima forma'. Het Kerkplein en aansluitende straten zijn omgevormd tot een verblijfsgebied, waar de voetganger de ruimte krijgt en fietsen, scooters en auto's 'te gast' zijn. Bij dit besluit is ook gekozen voor het realiseren van een inpandig openbaar toilet.

Erfgoedwet
In artikel 5.4 lid 1 van de Erfgoedwet is opgenomen dat het verrichten van een opgraving, de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Tevens is in artikel 5.6 lid 4 van de Erfgoedwet opgenomen dat binnen twee jaar na voltooiing aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de opgraving is voltooid een rapport wordt overlegd, waarin de resultaten van de opgraving zijn beschreven. Indien noodzakelijk en aantoonbaar door overmacht kan een tijdelijke of definitieve ontheffing worden gegeven, indien de aanvrager kan aantonen dat hij door overmacht niet in staat is geweest binnen de termijn van twee jaar een rapportage af te ronden. De uitwerking en rapportage van de vondsten en opgravingen wordt uitgevoerd door de intergemeentelijke organisatie Archeologie West-Friesland.

5. Argumenten

Inpandig openbaar toilet
Aan de raad zijn in september 2018 de opties van een inpandig en een verzinkbaar openbaar toilet voorgelegd. De raad heeft gekozen voor een inpandig openbaar toilet. Met de nieuwe eigenaar van het hotel is overeenstemming bereikt voor het maken van een openbaar toilet aan de zuidzijde van het kerkgebouw. Een verzinkbaar of bovengronds toilet is niet meer aan de orde nu de herinrichting is voltooid.

Voor het openbaar toilet zijn twee mogelijkheden die met de eigenaar van het hotel zijn besproken:

A. twee zelfreinigende toiletten niet toegankelijk voor mindervaliden;
B. toiletgroep met gewone toiletten (afhankelijk van de beschikbare ruimte met één toilet toegankelijk voor mindervaliden).

Een openbaar toilet zou in principe toegankelijk moeten zijn voor mindervaliden. Echter de indeling en beschikbare ruimte van de locatie maken het niet mogelijk één zelfreinigend toilet toegankelijk voor mindervaliden te realiseren.
De twee opties gaan uit van een gender neutrale toiletpot. De inpandige locatie is vanaf de openbare ruimte toegankelijk met een al gerealiseerde oprit. Echter de bestaande deuropening voldoet niet aan de richtlijnen qua breedte voor rolstoeltoegankelijkheid. Om het openbaar toilet in optie B rolstoeltoegankelijk te maken dient de deuropening te worden aangepast.

<u>Twee zelfreinigende toiletten niet toegankelijk voor mindervaliden</u>
Dit toilet is altijd veilig en hygiënisch schoon voor gebruik. In de unit wordt gebruik gemaakt van twee toiletpotten, die naar ieder gebruik verwisselen. Terwijl het eerste toilet in een aparte ruimte wordt gereinigd kan de tweede toiletpot gebruikt worden. Het gehele toilet bestaat uit twee units van ca 1,20 x 1,00 m (breedte x diepte) met een eigen handenwasgelegenheid en een centrale ruimte tussen de twee units. Door de twee units is gebruik door twee personen tegelijk mogelijk. Iedere unit kan afzonderlijk van elkaar automatisch onder hogedruk worden gereinigd, zodat bij ieder bezoek er een schoon toilet is. Voor het bezoek moet worden betaald. Het toilet is afgesloten en dag en nacht bereikbaar. De toiletten zijn vanwege de beperkte ruimte niet toegankelijk voor mindervaliden.

<u>Toiletgroep met gewone toiletten</u>
De toiletgroep bestaat uit drie of vier toiletpotten afgeschermd met een scheidingswand, een deur en een centrale ruimte met handenwasgelegenheid. Indien mogelijk in de beschikbare ruimte kan van één of twee toiletpotten een mindervalidetoilet worden gemaakt. De toiletgroep moet dagelijks worden schoongemaakt en beheerd en onderhouden. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt met de exploitant van het hotel. De toiletgroep is kosteloos toegankelijk maar onderhouds-, vandalisme- en storingsgevoelig, wat een nadeel is. Om misbruik en ongewenst gebruik te voorkomen wordt de toiletgroep in de avond en nacht afgesloten. Ten opzichte van een zelfreinigend toilet heeft deze optie nadelen.

Kiest de gemeenteraad voor twee zelfreinigende toiletten niet toegankelijk voor mindervaliden of een toiletgroep met gewone toiletten?

Rapportage archeologische vondsten en opgravingen
Tijdens de werkzaamheden is de rijke historie van de stad blootgelegd en zijn diverse bijzondere vondsten gedaan. Naast de grafkisten met menselijke resten uit de 15-de eeuw zijn ook een zeldzame knekelmuur, restanten van de fundering en muren van de voormalige kerken, een waterkelder, een middeleeuws altaarstuk, een munt en een insigne blootgelegd en opgegraven. De beenderen van de skeletten van voornamelijk jong volwassenen en kinderen moeten worden gewassen en bestudeerd. De schedels worden niet gewassen omdat in de tandwortels nog DNA kan zitten. Aan dit DNA kunnen talrijke zaken worden ontdekt zoals de herkomst van de bevolking van Hoorn. Het bestuderen van de skeletten en het natrekken van het DNA is een intensief werk, dat in opdracht van Archeologie West-Friesland door gespecialiseerde deskundige uitgevoerd moet worden.

6. Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak van een openbaar toilet is niet onderzocht. In de afgelopen periode met corona-maatregelen is echter wel duidelijk geworden welk belang een dergelijke openbare voorziening heeft.

7. Financiële consequenties

Openbaar toilet
Voor de aanschaf en de jaarlijkse kosten voor technisch en hygiënisch onderhoud zijn de kosten:

optie	kosten realisatie	jaarlijkse kapitaallasten*	jaarlijkse onderhoudskosten
A. twee zelfreinigende toiletten niet toegankelijk voor mindervaliden	€ 153.000	€ 7.880	ca € 10.000 excl inkomsten toiletbezoek
B. toiletgroep met gewone toiletten	€ 82.000	€ 4.223	Nog nader te bepalen in overleg met de exploitant van het hotel, op basis van € 50/dag is de inschatting € 18.250

*20 jaar, rentetarief 0,03%

De kosten zijn gebaseerd op opgaves van leverancier en aannemer. Voorgesteld wordt het krediet van het project Herinrichting Kerkplein te verhogen met de kosten voor realisatie van een openbaar toilet en de kapitaallast te dekken uit structureel onvoorzien en de jaarlijkse servicekosten voor hygiënisch en technisch onderhoud van het openbaar toilet te dekken uit het dagelijks onderhoud straatmeubilair.

Beide opties vragen nagenoeg geen capaciteit van de gemeentelijke organisatie. De interne uren voor begeleiding zijn in bovenstaande kosten voor realisatie opgenomen. Aan de eigenaar van het hotel wordt opdracht gegeven voor de uitvoering. Na besluit wordt een overeenkomst opgesteld waarmee het zakelijk recht van het openbaar toilet wordt gevestigd.

Rapportage archeologische vondsten en opgravingen
De jaarlijkse kapitaallast van de rapportage archeologische vondsten en opgravingen van € 165.625 zijn € 8.530 voor 20 jaar met een rentetarief van 0,03%. De rapportage moet volgens de Erfgoedwet worden uitgevoerd. De kosten zijn gebaseerd aan de hand van een opgave van Archeologie West-Friesland. Voorgesteld wordt het krediet van het project Herinrichting Kerkplein te verhogen met € 165.625 en de kapitaallast te dekken uit structureel onvoorzien.

GEMEENTE HOORN

8. Communicatie

Het besluit en bijbehorende voorstel is voor iedereen te bekijken via www.hoorn.nl/gemeenteraad.

Uiteraard worden de leden van de werkgroep die betrokken zijn bij de herinrichting van het plein en de eigenaar van het hotel geïnformeerd over het genomen besluit.

9. Realisatie

Na besluitvorming en beschikbaar stellen van de kredieten start de uitvoering van respectievelijk het openbaar toilet en de uitwerking en rapportage van de archeologische vondsten en opgravingen. Het openbaar toilet wordt met de eigenaar van het hotel ingepland in de werkzaamheden van de verbouwing.

De bedoeling is het openbaar toilet gelijktijdig met de openstelling van het hotel in gebruik te nemen, te weten voorjaar 2022. De rapportage van de archeologische vondsten en opgravingen kan naar verwachting binnen twee jaar plaatsvinden.

Hoorn, 23 SEP. 2021

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester